

Des del ducat verd de Carles l'excèntric

L'hereu al tron britànic exigeix que les etiquetes dels productes indiquen les emissions de diòxid de carboni. Vint anys després de la seua primera campanya ambiental, ara ningú no gosa dir que el príncep haja tornat a perdre el trellat.

Ves quines coses hem de veure. Les residències reials de Birkhall i Highgrove s'han reconvertit a l'ús d'ecoelctricitat a través de la xarxa estatal. A Clarence House s'hi han instal·lat calderes d'estalvi d'energia i a la fàbrica reial Home Farm hi ha plafons solars per a neutralitzar les emissions de CO₂ –missió que van aconseguir el 2005. L'índex de contaminació del conjunt de propietats de l'hereu al tron de la Gran Bretanya ha disminuït d'un 9% entre l'any passat i enguany, fins a 3,4 tones de diòxid de carboni. Més encara, els Land Rover i el Jaguar del príncep disposen ambdós de motors que consumeixen... oli de cuina!

En principi, resulta absurd. La idea que algun dels relleus a qualsevol corona europea pense a ser útil a la societat, o tinga la més mínima preocupació per les targetes de crèdit, apareix raonablement renyida amb la vida diària. A la seua manera, però, al príncep Carles de Gal·les i duc de Cornwall –que farà 59 anys al novembre, a l'ombra de la seua mare i reina, Isabel II– li agraden els reptes: en paraules de l'hereu, “la nostra targeta de crèdit global arrossega el deute més gran de la història; consumim els recursos del planeta a un ritme tan descontrolat que, de fet, vivim de préstec.”

Pastissos de Cornwall. Així va argumentar el príncep, dempeus a la galeria dels Quadres del palau de Saint James de Londres, davant una audiència de 200 persones entre les quals hi havia ex-presidents de British Petroleum, directors generals de la BBC i líders dels principals partits polítics del Regne Unit, a banda de les esglésies i les arts. El mes de desembre de l'any passat, Carles Felip Artur Jordi de Mountbatten-Windsor va engegar Accounting for Sustainability ('Comptem per la sostenibilitat'), el seu gran darrer projecte en la llarga campanya personal per la protecció del medi i les pràctiques eco-eficients de negocis i individus. “Aquest és el meu propi petit intent de considerar la forma com, acuradament i justament, de debò, hem de començar a comptabilitzar els costos de les nostres activitats per al medi”, va explicar durant la presentació del programa: “D'una banda, sembla que ningú no en porta el compte i tan-

mateix, d'una altra, la realitat és que tothom en paga les conseqüències." En aquesta ocasió, l'objectiu és que les etiquetes dels productes informen de les emissions de CO₂ i gasos d'efecte hivernacle que han calgut per a fer-los arribar a la mà del consumidor. Per tant, les companyies haurien de competir per reduir la contaminació sota la pressió del públic. És a dir, les taronges d'Orpesa –mentre en queden–, embossades per recol·lectors locals i transportades en camió als mercats de Castelló de la Plana o Tarragona, no causaran tanta contaminació com la fruita arribada de l'Índia o el Japó amb avions comercials i trens.

Quan, el 1992, el príncep de Gal·les va engegar la seua companyia de galetes orgàniques, Duchy Originals, la premsa sensacionalista com el *Daily Mail* no va pensar-s'ho dues vegades a exclamar que Carles havia "perdut l'oremus" i, pel cap baix, era "un excèntric". Avui, les consideracions són ben diferents. I no solament perquè Carles de Windsor haja publicat les pròpies emissions de diòxid de carboni i els esforços per a minvar-ne el volum –amb èxit. O perquè haja promès de començar enguany l'innovador etiquetatge en els productes de Duchy Originals, que són quasi 200 i tenen distribució a París i Frankfurt. El *Daily Mail* se'n guardarà prou, de criticar la campanya del príncep, perquè els seus estimats Duchy

Mostra de rehabilitació arquitectònica de l'Institut d'Arquitectura del ducat de Cornwall.

Originals biològics donen, quinze anys després d'haver-los fundat, beneficis anuals d'1,8 milions d'euros i han revitalitzat quasi miraculosament el sector agrari del sud-oest d'Anglaterra i regions d'Escòcia. Del llibre de receptes de Duchy Originals, posat a la venda el setembre passat, se n'han venuts més de 30.000 exemplars.

De manera que si el príncep Carles parla en contra de la modificació genètica dels aliments o promou la reducció de les emissions de CO₂ d'un 60% fins el 2050, el *Daily Mail* no hi fica cul·lerada; si de cas, publica una enquesta, de final de juliol d'enguany, en què el 57% dels britànics preferiria que la corona

anara a parar a les temples de William, el nét d'Isabel II, en compte del seu fill Carles.

El gener de 2007, a Manhattan, l'ex-vice-president nord-americà Al Gore i l'actriu Meryl Streep van fer a mans del príncep Carles el premi Global Environmental Citizen Award pel seu compromís amb la protecció del planeta. No té ben bé la categoria de la corona britànica, però, si tenim en compte el temps i l'esforç que Carles Windsor dedica a una cosa i a una altra, qualsevol diria que ja no li ve d'aquí.

Victorià Jiménez
Londres

Més que un ducat

Orígens. Eduard III va crear el ducat de Cornwall el 1337 perquè proveís amb ingressos el seu fill i hereu a la corona, el príncep de Gal·les. El ducat conté 54.650 hectàrees de terra, distribuïdes entre una vintena de comtats, la majoria al sud-oest d'Anglaterra, i inclou terrenys agrícoles i propietats residencials i comercials –actualment, 3.500 lloguers individuals, 700 acords d'explotació agrícola, 700 contractes d'habitatge particular i un miler de botigues–, a part una carpeta d'inversions financeres.

Des de 1969, a 21 anys, el príncep Carles en va prendre les regnes i els resultats econòmics hi han millorat extraordinàriament sota la seua gestió. En el cas de l'empresa Duchy Originals, les vendes han arribat a 77,5 milions d'euros.

I els diners? Per tal d'assegurar la supervivència del ducat de generació a generació, el duc de Cornwall no té accés al capital del ducat. Els beneficis de l'explotació es reinverteixen en el ducat, i no són atorgats directament

al príncep de Gal·les. En efecte, la Hisenda pública britànica actua des del segle XIX com a garant i supervisor del ducat, els comptes del qual cal que siguen presentats davant el Parlament cada any, que en revisa l'ús del pressupost.

Recuperació de comarques. El cas de Harewood Estate és paradigmàtic. L'any 2000, el ducat va ampliar l'extensió en aquest racó de Herefordshire i va engegar la reactivació d'una àrea deprimida de feia almenys tres dècennis, amb cases i magatzems abandonats. Avui, Grange Farm ha reconvertit granges buides en localitzacions mixtes d'oficines i habitatge.

Arquitectura. La creació de "comunitats fidels a la tradició rural, però amb els avantatges dels serveis urbans" ha estat una de les preocupacions del ducat. El 1992, el ducat va fundar l'Institut d'Arquitectura, un dels projectes més coneguts del qual és Poundbury, a Dorset. El 20% de l'habitatge són cases i apartaments sota protecció oficial i pretenen oferir preus assequibles.